

31.8.2017

FI.PLM.2017-3508
389/00.04.99/2017

Resurssipoliittinen osasto / Pakanen

Valtioneuvoston kanslia
kirjaamo@vnk.fi

Valtioneuvoston lausuntopyyntö 28.6.2017, VNK/151/05/2017

Puolustusministeriön lausunto valtioneuvoston päätösasiakirjojen laadintavälineen hankintaa valmistelevasta esiselvityksestä

Valtioneuvoston kanslia on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston päätösasiakirjojen laadintavälineen hankintaa valmistelevasta esiselvityksestä.

Puolustusministeriö toteaa kunnioittavasti lausuntonaan seuraavan.

Esiselvityksen keskeinen sisältö on valtioneuvoston päätösasiakirjojen valmistelu ja valmistelussa tarvittavat työkalut. Ministeriösidosryhmien säädösvalmisteluun liittyvät tarpeet onkin kuvattu hyvin esiselvitysraportin kohdassa 5.1.

Suurin osa eduskunnalle toimitettavista asiakirjoista on raportin mukaan jatkossa tarkoitus laatia rakenteisena. Selvityksessä käytetään hyvin teknistä kieltä, joka ei aukea muuta kuin "atk-ammattilaisille". Voisi olla hyvä avata konkreettisemmin, mitä esimerkiksi rakenteinen asiakirja tai koneluettava tarkoittaa käytännössä. Kohdearkkitehtuurikuvausten sivulla 24 on lyhyt maininta rakenteisten asiakirjojen käyttömahdollisuuksista:

"Valtioneuvoston asianhallintajärjestelmä nähdään tärkeänä tietojärjestelmänä rakenteisten asiakirjojen käsittelyssä. VAHVAn kannalta rakenteiset asiakirjat voidaan nähdä mahdollisuutena toteuttaa osittain salassa pidettävät asiakirjat määrittelemällä salassa pidettävyyden rakenneosatasolla ja tällöin em. tietoa voitaisiin hyödyntää tuotettaessa vain julkiset osat sisältäviä asiakirjojaotteita."

On kannatettavaa, että valtioneuvoston kanslia on tarkastellut myös muita eduskuntaan toimitettavia asiakirjoja: ministeriön selvitykset valiokunnille, E-kirjeet, U-jatkokirjeet, selonteot, tiedonannot ja vastaukset kansanedustajien kirjallisiin kysymyksiin sekä, että mainittujen asiakirjojen rakenteistamista on selvitetty.

Puolustusministeriön substanssiprosesseihin, kuten kaikkien muidenkin ministeriöiden toimintaan, liittyy perustuslain 47 § ja 97 §:ssä mainittu eduskunnan tietojensaantioikeus. Käytännössä tämä toteutuu ministeriön laatimalla selvityksellä valiokunnille. Selvitykseen liittyvät seuraavat asiakirjat: 1) Julkinen lähete ja 2) Asiakirja, joka voi olla esim. lausunto, esitys, kirje, selvitys, ja joka voi olla julkinen tai salassa pidettävä aina ST II saakka. Salassapitoperuste määräytyy käsiteltävän asian mukaan. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan, koska valiokuntiin toimitettavat asiakirjat voivat olla salassa pidettäviä, tulee myös niiden olla rakenteisia. Tieto mainituista asiakirjoista on

7.8.2017

FI.PLM.2017-3508
389/00.04.99/2017

Resurssipoliittinen osasto / Pakanen

toimitettu keväällä 2017 valtioneuvoston hallintoyksikölle valtioneuvoston tiedonohjaussuunnitelmaan sisällytettäväksi. Valtioneuvoston hallintoyksikön laatimaa tiedonohjaussuunnitelmaa ylipäänsä kannattaa hyödyntää arvioitaessa, mitkä asiakirjat on syytä rakenteistaa.

Raportissa todetaan, että tällä hetkellä ministeriöiden selvitykset valiokunnille ja ministeriön vastineet valiokunnille annetuista lausunnoista toimitetaan valiokuntiin sähköpostitse ja, että näille ei ole käytössä mitään yhteistä valtioneuvoston asiakirjapohjaa. Tähän liittyen puolustusministeriö esittää, että valtioneuvoston yhteinen asiakirjapohja ym. yhteiset menettelytavat selkeyttäisivät asioiden käsittelyä ja tiedonhallintaa.

Muutama muu havainto esiselvitysraportista:

7.3. kohdan koneluenta mahdollistaneen jatkossa erilaisten tekoäly/keinoäly-ratkaisujen integroimisen VAHVAA tai niiden toiminnallisuuden mahdollistamisen erilaisten rajapintojen kautta. Rajapintoja ei sinänsä mainittu, mutta jotenkin olisi hyvä tuoda esille tekoälyn hyödyntämisen mahdollistaminen tulevaisuudessa.

7.5. kohdan versio seurannan osalta pientä huolta aiheuttaa ko. kohdan "muokkaamista muussakaan soveltuvassa ympäristössä ei estetä" -kommentti. Näin varmaankin täytyy tehdä, mutta se mahdollistaa nykyisen työtavan, jossa eri versioita lähetetään sähköpostilla eikä uuteen toimintatapaan löydy kannustetta.

7.9. kohdan ratkaisuvaihtoehtoja arvioitaessa kannattaa tutustua oikeushallinnon RITU-projektiin ja siitä saatavissa oleviin havaintoihin. Erityisesti selainpohjaisen järjestelmän ja tekstieditorin valintaa koskevat huomiot saattaisivat olla hyödyllisiä. Luultavasti vaihtoehto 2 tuottaisi toimintavarmimman konseptin.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esiselvityksestä.

Osastopäällikkö

Raimo Jyväsjärvi

Neuvotteleva virkamies

Aulikki Pakanen

Tiedoksi PLM ROTI